

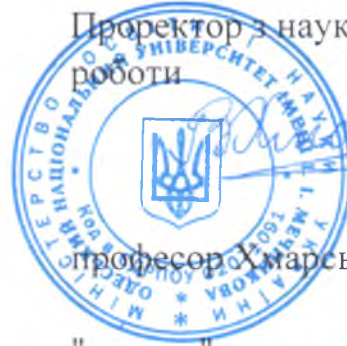
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра іноземних мов гуманітарних факультетів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.

_____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Когнітивно-комунікативна аксіологія

Рівень вищої освіти Третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 035 Філологія

2020–2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Когнітивно-комунікативна аксіологія»

Розробник: д.філол.н, проф. Бігунова Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____

(Бігунова Н.О.)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____

факультету РГФ

Протокол № 1 від. “31” серпня 2020 р.

Голова НМК

_____

(Телецька Т.В.)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів _____

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(_____)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів _____

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(_____)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 / 3 годин – 90 / 90 залікових модулів – 1/1 змістових модулів – 2 / 2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)	За вибором аспіранта	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	14 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	60 год.
		Форма підсумкового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити аспірантів з когнітивно-дискурсивним процесом перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки в художньому дискурсі.

Завдання: викладення змісту семантичної категорії оцінки в дослідницьких парадигмах когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, теорії комунікації та конверсаційного аналізу; аналіз вихідних настанов та методологічних засад аксіології; ознайомлення аспірантів з власною таксономією мовленнєвих актів позитивної оцінки.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК-2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК-4. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК-2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

СК-4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

СК-5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

СК-7. Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері.

Програмні результати навчання.

ПРН-1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН-2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН-3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН-4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

ПРН-5. Дотримуватись норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження.

ПРН-6. Планувати, ініціювати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проектів, організовувати роботу дослідницьких колективів.

ПРН-8. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.

ПРН-9. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових

вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі філології та міждисциплінарних досліджень.

ПРН-10. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати: сутність семантичної категорії оцінки в дослідницьких парадигмах когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, теорії комунікації та конверсаційного аналізу; когнітивно-дискурсивний процес перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки; іллокутивні цілі та перлокутивні ефекти мовленнєвих актів позитивної оцінки.

вміти: застосувати когнітивно-прагматичний підхід до наукового дослідження мовленнєвої одиниці; використовувати певні загальні та спеціальні наукові методи на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи, включаючи пошук необхідної інформації, планування експерименту, безпосереднє виконання роботи та обговорення отриманих результатів, формулювання теоретичних висновків.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Оцінне судження vs оцінне висловлювання в зображеній комунікації.

Тема 1. Логіко-філософська категорія оцінки.

Тема 2. Оцінка як когнітивний феномен.

Тема 3. Оцінне судження у кореляції з оцінним висловлюванням в реальній комунікації.

Тема 4. Перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки в художньому дискурсі.

Змістовий модуль 2. Мовленнєві акти позитивної оцінки в художньому дискурсі.

Тема 5. Теорія мовленнєвих актів.

Тема 6. Таксономія мовленнєвих актів позитивної оцінки. Іллокутивні цілі, перлокутивний ефект, умови успішності оцінних мовленнєвих актів.

Тема 7. Мовленнєві акти позитивної оцінки в художньому дискурсі.

Тема 8. Критерій щирості у мовленнєвих актах позитивної оцінки

Тема 9. Статусні та гендерні відносини учасників мовленнєвих актів позитивної оцінки.

Тема 10. Конверсаційний аналіз оцінних висловлювань в художньому дискурсі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	ср		л	п/с	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Оцінне судження vs оцінне висловлювання в зображеній комунікації												
Тема 1. Логіко-філософська категорія оцінки	8	2	1			5	8	2	1			5
Тема 2. Оцінка як когнітивний феномен	8	2	1			5	8	2	1			5
Тема 3. Оцінне судження у кореляції з оцінним висловлюванням в реальній комунікації	8	2	1			5	8	2	1			5
Тема 4. Перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки в художньому дискурсі	8	2	1			5	8	2	1			5
Разом за змістовим модулем 1	32	8	4			20	32	8	4			20
Змістовий модуль 2. Мовленнєві акти позитивної оцінки в художньому дискурсі												
Тема 5. Теорія мовленнєвих актів	13	1	2			10	13	1	2			10
Тема 6. Таксономія мовленнєвих актів позитивної	13	1	2			10	13	1	2			10

оцінки. Іллокутивні цілі, перлокутивний ефект, умови успішності оцінних мовленнєвих актів												
Тема 7. Мовленнєві акти позитивної оцінки в художньому дискурсі	9	2	2			5	9	2	2			5
Тема 8. Критерій щирості у мовленнєвих актах позитивної оцінки	8	1	2			5	8	1	2			5
Тема 9. Статусні та гендерні відносини учасників мовленнєвих актів позитивної оцінки	7	1	1			5	7	1	1			5
Тема 10. Конверсаційний аналіз оцінних висловлювань в художньому дискурсі	8	2	1			5	8	2	1			5
Разом за змістовим модулем 2	58	8	10			40	58	8	10			40

5. Методи навчання

Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, практичне дослідження власного фактичного матеріалу з презентацією результатів у формі доповіді, виконання самостійних завдань.

6. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, доклад про власне наукове дослідження, усна відповідь під час складання заліку.

7. Питання для підсумкового контролю

1. Логіко-філософська категорія оцінки.
2. Оцінка як когнітивний феномен.
3. Оцінка як семантична категорія.
4. Об'єкт і предмет оцінки у мовленнєвих актах позитивної оцінки
5. Оцінне судження у кореляції з оцінним висловлюванням в реальній комунікації.
6. Перетворення оцінного судження у висловлювання позитивної оцінки в
7. художньому дискурсі.
8. Теорія мовленнєвих актів.
9. Таксономія мовленнєвих актів позитивної оцінки. Іллокутивні цілі, перлокутивний ефект, умови успішності оцінних мовленнєвих актів.
10. Мовленнєві акти позитивної оцінки в художньому дискурсі.
11. Критерій щирості у мовленнєвих актах позитивної оцінки
12. Статусні та гендерні відносини учасників мовленнєвих актів позитивної оцінки.
13. Дефініції термінів комунікативна стратегія і комунікативна тактика в конwersаційному аналізі.
14. Конwersаційний аналіз оцінних висловлювань в художньому дискурсі.
15. Типи комунікативних ходів реалізації позитивної оцінки
16. Схвалення, похвала, комплімент і лестощі як тактики реалізації комунікативних стратегій
17. Комбінаторність мовленнєвих актів позитивної оцінки один з одним та з іншими мовленнєвими актами
18. Критерій аргументативного / неаргументативного характеру мовленнєвих актів позитивної оцінки в мовленні адресата
19. Критерій прямої / непрямой форми реалізації мовленнєвих актів позитивної оцінки
20. Лексичні, граматичні та стилістичні засоби вираження позитивної оцінки в художньому дискурсі
21. Невербальні засоби вираження позитивної оцінки в художньому дискурсі.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота	Залік	Сума
---	-------	------

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
60										40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 343 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0009736>
2. Безугла Л.Р., Бондаренко Є.В., Донець П.М. та ін. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: монографія. Х.: Константа, 2005. 356 с. Режим доступу: <http://irbis.library.kharkov.ua/cgi->

[bin/irbis64r_11_opac/cgiirbis_64.exe?LNG=&P21DBN=NEW&I21DBN=NEW_PRINT&S21FMT=fullw_print&C21COM=F&Z21MFN=8364](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_11_opac/cgiirbis_64.exe?LNG=&P21DBN=NEW&I21DBN=NEW_PRINT&S21FMT=fullw_print&C21COM=F&Z21MFN=8364)

3. Бігунова Н.О. Позитивна оцінка: від когнітивного судження до комунікативного висловлювання : монографія. Одеса: КП ОМД, 2017. 580 с. Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=lvphj_2017_3_67
4. Кухаренко В.А. Текст и его структура: учебное пособие. Москва : Флинта, 2018. 188 с. Режим доступу: <http://www.flinta.ru/book.php?id=1711>
5. Макаров М.Л. Основы теории дискурса. М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. 280 с. Режим доступу: <http://yanko.lib.ru/books/cultur/makarov-osnovu-teorii-diskursa-8l.pdf>

Додаткова

6. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека. М.: Языки русской культуры, 1999. 896 с. Режим доступу: https://biblioclub.ru/index.php?page=book_red&id=474291&razdel=65
7. Гийом Г. Принципы теоретической лингвистики. М.: Прогресс, 1992. 224 с. Режим доступу: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/filosofija_jazyka/gijom_g_principy_teor_eticheskoy_lingvistiki_1992/32-1-0-1561
8. Голубева Н.А. Слово. Текст. Дискурс. Прецедентные единицы. Нижний Новгород: Нижегородский гос. лингв, ун-тет им. Н.А. Добролюбова, 2009. 401 с. Режим доступу: <http://lse2010.narod.ru/index/0-166>
9. Дейк Т.А. ван. Язык. Познание. Коммуникация / Пер. с англ. М.: Прогресс, 1989. 312 с. Режим доступу: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/kognitivnye_nauki/jazyk_poznani_e_kommunikacija/17-1-0-1547
10. Каменская О.Л. Текст и коммуникация: Учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков. М.: Высшая школа, 1990. 151 с. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/4467335/>
11. Колегаева И.М. Текст как единица научной и художественной коммуникации. Одесса: Одесский гос. Ун-т им. И.И. Мечникова, 1991. 121 с. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2453799/>
12. Трофимова Н.А. Экспрессивные речевые акты: семантический, прагматический, грамматический анализ: Монография. СПб: Изд-во ВВМ, 2008. 376 с. Режим доступу: <https://docplayer.ru/36202338-Ekspressivnye-rechevye-akty.html>
13. Bigunova, N. (2019). Cognitive pragmatic regularities in communicative manifestation of positive evaluation. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Trnava: University of SS Cyril and Methodius in Trnava, 2019, IV (1), June 2019, p. 2-46. Режим доступу: https://lartis.sk/wp-content/uploads/2019/06/Bigunova_Issue-1_2019.pdf

14. Bigunova N., Shaoxiong C., Stepanov I. Positive evaluative speech acts from the perspective of sincerity criterion. *XLinguae: European scientific language Journal*. Slovak Republic, 2020. P. 197 – 215. Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/341467200_Positive_evaluative_speech_acts_from_the_perspective_of_sincerity_criterion
15. Brown P., Levinson S. *Politeness: Some Universals in Language Usage*. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1987. 345 p. Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/1908389/>
16. Hunston S., Thompson G. *Evaluation in Text. Authorial Stance and the Construction of Discourse*. Oxford: Oxford University Press, 2001. 240 p. Режим доступа: <https://pdfs.semanticscholar.org/1567/536845db553f2c3dbdf4e994274966d480d6.pdf>
17. Kirkeby O.F. Cognitive science. *The Encyclopedia of Language and Linguistics*. Oxford, 1994. Vol. 2. P. 128 – 192. Режим доступа: <https://www.fil.lu.se/en/person/AsgerKirkebyHinrup/>
18. Lee D. *Cognitive Linguistics: An Introduction Text*: Oxford, N-Y: OUP, 2004. 223 p. Режим доступа: <https://pdfs.semanticscholar.org/c039/354b93f853157b0d49652b70bf3f172d4698.pdf>